

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Justitia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

Indignata sequi torquentem cornua mitram.

A quippe cum Taurus plurimum terrenum animal sit, terra & inferis potestatibus damnatum, Soli tamen ab ea gente dedicatus vim eam ostendere videbatur, quam Sol in univerfam terram exercet. Quod autem extraheretur ex antro, delitescere vim ejus in terræ visceribus indicabat, quam ut evocarent, & frugum fecunditati consulerent, sacrificii genus id instituerunt, de quo etiam in Leone. Neque quidem alia de causa Bovem quandam ab Argo tot luminibus prædito custoditam fabulantur, nisi ut terrâ ipsam ostenderent noctu ab ipso coelo tot stellarum luminibus insignito, non indiligenter observari, donec à Mercurio, quippe à Sole conficiatur, cujus oriente jubare, stellarum lumina passim extingui videantur. Quid autem aliud portendere visus est Bos ille arator, qui decussio jugo triclinium,

B in quo cenabat Vespasianus, irrupit, ac fugatis ministris, quasi repente defessus procidit ad ipsos accumbentis pedes, cervicemque summisit, nisi terrarum orbem amarissimo Vitellianæ dominationis jugo pressum, opem à gente Flavia deposcere, quæ jam rerum esset potitura? Terram itaque Bos eo ostento præ se tulit.

OPIS IMPLORATIO. CAP. XIV.

Hæc autem opis imploratio per Bovem facta, adducit in memoriam alteram Scytharum more, bovillo interveniente corio, factam: apud eos enim opis & auxilii imploratio fieri solebat: mactato Bove, in corio cujus, qui opem sibi afferri ab amicis posceret, rejectis in tergum manibus tessitabat: qui verò auxilium pollicerentur, dextero pede corium calcabant præfati quantum præstare possent, quem morem late scribit Lucianus dialogo de amicitia, cui titulus *Toxaris*. Et quod ab hoc fertur de Homolottorum sacrificio, qui fœdera sancientes Bovem in minutissimas partes dissecabant, etiamnum durat, apud eosdem Scythas, qui oram inter Tanaim & Phasim accolunt, nunc Cercasios appellatos, eos non nulli Ziccos esse volunt: hi autem si gravem aliquam injuriam acceperint, imploraturi amicorum auxilium Bovem mactant, pelleque detracta & humi distenta, in eaque sedentes, carnibus Bovis in minutissima frustra divisis, partem unicuique adveniendi porrigunt: quique accipiunt, ita se eo fœdere devinctos intelligunt, ut se, fortunamque suas omnes parati sint exponere pro amici, qui viscerationem hanc fecerit, injuria vindicanda.

FRUGUM OPULENTIA. CAP. XV.

Qui verò Boves juncti in numo Vespasiani jam Imperatoris & Cos. v. habentur, atque alii simili-
ter jugati in C. Marii C. T. numo, nimirum arationis partes procuratas, & rei frumentariæ commo-
da declarant: nam & apud conjectores, uti superius dictum, arantes Boves imaginari, lætissimam
prænuunciant frugem, & opulentiam rerum felicitatem. Quin & nomen Bovi à nutriendo factum.
D *βῶν* quippe nutritio: labore enim suo in exercenda terra continuo nos pascit. Hinc Græci *βῶν* *φάειν*,
felicem agriculturam vocant, quibus *φάειν* agricultura est, & Bovis etiam epitheton.

JUSTITIA. CAP. XVI.

Quoniam verò ipsa frugum opulentia sæpe sub justitiæ vocabulum cadit, eaque de causa Gen-
tes legitime Cererem appellarunt: longe convenientius Divinæ literæ per Bovem eos intelli-
gunt, qui justitiæ jugum trahunt, bonisque & frugalibus operibus laborem suum intendunt. De qui-
bus Paulus citat illud ex Mose: *Non alligabis os Bovi trituranti*, quod & mox ita declarat: *Nunquid de Bo-*
bis cum esset Deo? an propter nos utiq; dixit, quia debet in spe qui arat, arare, & qui triturat, in spe fructus
percipiendi? Et Hierosolymit. Hefychius plerisque; Divinarum literarum locis *Βοῦ* poni pro homine ait, *1. Cor. 9. 9.*
Dent. 25. 4.

qui iustitiæ sit operibus intentus. idque est Bovem offerre in facris, ut Ovem, à malis abstinere. Alibi vero Aaron Vitulum pro se & pro domo sua, tanquam iustus, Hircum vero pro peccato iubetur immolare. Sed observat Hesychius memoria repetendum, in Levitico Pontificem, hoc est, Doctores prohiberi ad Arcam testimonii quocumque tempore ingredi, ne utique curiosius inquirant, quemadmodum verbum caro factum est, quomodo qui forma Dei erat. in forma Dei factus est, quomodo exinanivit semetipsum, & in cælis mansit. Horum enim fides salutem affert, periculum inquisitio. Sed tunc demum indulgetur, ut ingrediatur, cum pro peccato Arietem in holocaustum obtulerit, tunicam linteam induerit, femoralibus linteis pudenda celarit, zona linteâ succinctus fuerit, linteam cydarim imposuerit capiti, hoc est, quando Deo conciliatus erit, perpuratus mentem, corpusque, nitidus, castus, iustus, & intellectum divini muneris gratia, decoreque, hoc est, sapientia redimitus.

PECUNIA. CAP. XVII.

Athenienses autem quo frugali adeo labori gratiam referrent, Bovis effigiem numismatis honestarunt, id autem didrachmum erat, ut nono libro Pollux, unde proverbium, *βῆς ἢ γλώσσῃ βέβηκας*, Per linguam Bos inambulatur: de iis qui accepta ab adversariis pecunia, mox prævaricati susceptas causas deseruere, uti fecisse Demosthenes fertur: qui etiam id sibi gloriæ vertit, quod ut taceret, plus accepisset, quam qui diu oraverat. Hinc apud Homerum & alios tot numero Bovum pretium rebus præstitum invenias, ut illud Iliad, *β, ἐκατόνκοο ἔκαστος*, quorum singuli scilicet floccientum aureis numis aestimabantur. Id enim honoris Bovi veteres habuerunt, ob multas, quas ex eo consequimur utilitates, ut in aureorum numorum parte una Bovis effigies, in altera principis facies cuderetur. Nam quod pecunia aliquando fuerit ex corio bubulo, eoque spectare Didus mercaturam, asseverare non aulam, tamen Tib. Donato commentum placet: & Græcorum nonnulli ante Numam scortecas & ostracinas pecunias in usu fuisse dicunt, quod & Tranquillus literis mandavit, & illud fama tenet, asses ligneos & scortecos ab eodem Numa, qui postea ferrum admixto ære signavit, in congiario populo datos. Apud rerum scriptores invenias sæpe Imperatores exercituum rei pecuniariæ inopia scorteca perfoluisse stipendia, mox illatis pecuniis justum unicuique pretium restitutum. Præclara Venetiis est Michaëlium familia, quæ aureos inculptos clypeis gestat, quod illi honori, ut ajunt, datum: quia bello quod contra Saracenos pro Hierosolymis Balduino Rege susceptum fuerat, duce classis & Venetiarum Dominico Michaelæ deficiente stipendiorum commætu, qui remigibus & sociis navalibus exolveretur, excogitaverit is corium signare minoribus frustis idque pro stipendio, aliis pro argenteorum, aliis pro aureorum pretio numeratis, imperavit promulgatione solenni, ut pro certi pretii denariis à lixis & carponibus, & cuiusque mercis inceptoribus acciperentur, multa indicta recusantibus; ita occursum exercitus necessitati. Cumque domum reversus esset, publicam fidem perfoluturus, convocatis omnibus qui pecunias scortecas eas haberent, totidem argenteas iis, aliis aureas representavit. Sed numus hic scortecus, qui à Numa distributus, tessera potius vicem gessit, quam pecuniæ, temporarius enim fuit, Numum tamen scortecum, D. Hieronymus agnoscit. Nam quod de Bove pretii nomine pronunciato dicebamus, apud Homerum Hecatomben *ἑκατόμβην* institutam legimus: quod interpretes nonnulli novem Bovem pretio comparatam intelligunt. Erat in Draconis legibus irrogata multa quædam *δρακόνιον*. In spectaculis, quæ Dei celebrabantur, præco prænunciare solitus erat, tot Boves datum iri, unde putarunt quidam Bovem Deliorum potius fuisse numum, quam Atheniensem. Cæterum Plutarchus Bovis figuram in numis cedere institutum à Theseo tradit, vel ob Taurum Marathonium, quem ipse edomuerit, vel ob Minois ducem, quem singulari certamine devicit, vel ut hoc honore Bobus præstito cives ad agriculturam alliceret. Sane Plutarchus, ut idem in Publicolæ vita, Bovis pretium centum obolis imputabatur, quamvis Pollux (ut superius dictum est) didrachmum tradat pecudis vero decem. Prius enim quam numorum usus esset, pecudibus atque jumentis plecebantur fontes. Quare bonis, pecudis, suisque etiam signa plerumque in numis incisa sunt.